

KATRE KADIN DANIŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

KADIN DAYANIŞMASI GÜÇLENİYOR

Tel: 0506 601 76 60
www.katrekadın.com
katrekadin@gmail.com
info@katrekadin.com

X(twitter): @katrekad
Instagram: @katrekadin
Facebook: katrekadin

YÖNETİCİ ÖZETİ	1
ÖNERİLER:	2
GİRİŞ:	3
Projenin Bağlamı:	4
Araştırma Yöntemi:	5
Araştırma Süreci:	5
HUKUKA DAİR KADIN ALGISI:	6
1) 'Türkiye'de yasalarda kadınları şiddete karşı koruyan maddeler vardır.'	6
2) "Kadınları şiddetten koruyan özel bir yasa vardır."	7
ŞİDDET SÜREÇLERİ	8
1. Şiddetin türleri ve tanımı:	8
2. Fiziksel Şiddet:	9
3. Psikolojik(Duygusal) Şiddet:	9
4. Cinsel Şiddet:	10
5. Ekonomik Şiddet:	10
6. Cinsel Taciz:	11
7. Şiddete maruz kalan kadınların yasal hakları:	13
8. Şiddet konusunda kadına destek verebilecek kurumlar:	15
BOŞANMA SÜREÇLERİ	17
1. Nafaka:	17
2. Tazminat:	18
3. Velayet:	20
SONUÇ	21

KATRE KADIN DANIşMA VE DAYANIşMA DERNEĞİ

KADIN DAYANIşMASI GÜÇLENİYOR PROJESİ RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Bu rapor Akdeniz Kadın Fonu’nun desteğiyle hayata geçirilen “Kadın Dayanışması Güçleniyor” projesi kapsamında hazırlanmıştır.
- Erzincan’da kadınların yasal haklarıyla ilgili bilgileri ve haklarını kullanmakla ilgili hissettikleri engeller üzerine bir anket çalışması yapılmıştır.
- Bu çalışmanın sonucunda:
 - Kadınların yasal haklarına ilişkin bilgi düzeylerinde ciddi eksiklikler bulunduğu tespit edilmiştir..
 - Özellikle 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun hakkında katılımcıların yarısından fazlasının bilgi sahibi olmaması dikkat çekici bir veridir.
 - Bu durum, şiddete maruz kalan kadınların kendilerini koruyabilmeleri için öncelikle bu haklara dair farkındalıklarının artırılması gerektiğini göstermektedir.
 - Araştırmada ayrıca, katılımcıların önemli bir kısmının Türkiye’de cinsel taciz suçunun cezai yaptırımı bulunmadığını ya da yalnızca “uyarı cezası” verildiğini düşünmesi, ceza hukukuna dair bilgi eksikliğini ve toplumda yerleşmiş cezasızlık algısının yaygınlığını gözler önüne sermektedir. Bu durum, adalet sistemine güvenin düşük olması ve kamuoyundaki olumsuz yargı pratiklerinin bireylerin algılarını şekillendirdiği şeklinde yorumlanabilir.

- Ankete katılan kadınların yarısından fazlası, koruma tedbirinin yalnızca Aile Mahkemeleri tarafından verilebileceğini düşünmektedir. Ayrıca, çok az sayıda katılımcı, tedbir kararlarının şiddete maruz kalan kişi adına bir yakını, komşusu veya akrabası tarafından da talep edilebileceğini bilmemektedir. Oysa koruma tedbirleri yalnızca Aile Mahkemeleri değil; kaymakamlıklar, valilikler, emniyet birimleri ve jandarma aracılığıyla da talep edilebilmektedir. Bu veriler, kadınların şiddet durumunda can güvenliklerini sağlama yollarına dair yeterli bilgiye sahip olmadıklarını göstermektedir.

- Araştırma sonuçları, nafakanın boşanma sürecindeki ekonomik işlevi konusunda da bilgi eksikliklerini ortaya koymuştur. Katılımcıların önemli bir kısmı, tedbir nafakası, yoksulluk nafakası ve iştirak nafakası gibi nafaka türleri arasındaki farkları bilmemektedir. Bu eksiklik, kadınların boşanma sürecinde hak kaybı yaşama olasılığını artırmaktadır.

- Benzer şekilde, maddi ve manevi tazminat talep süresi, manevi tazminatın hangi koşullarda talep edilebileceği, nafaka veya tazminattan vazgeçmenin sonuçları ve resmi nikahın bulunmadığı durumlarda nafaka hakkının doğup doğmayacağı gibi konularda da bilgi eksiklikleri tespit edilmiştir. Kadınların bu tür haklardan haberdar olmamaları; tazminat talep süresini kaçırmaları, hukuki başvuru yollarını kullanmamaları ve ekonomik kayba uğramaları gibi ciddi sonuçlara yol açabilmektedir.

ÖNERİLER:

1. Kadınlara yönelik, hukuki haklar konusunda farkındalık artırıcı çalışmaların daha erişilebilir ve anlaşılabilir şekilde devam etmesi gerekmektedir.
2. 6284 sayılı Kanun'un kapsamı, sağladığı koruma tedbirleri ve başvuru mekanizmaları hakkında bilgilendirici çalışmaların yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.
3. Genel olarak ceza hukuku üzerine bilgi eksikliğini giderici çalışmalar yapılmalıdır.
4. Boşanmak, velayet ve nafaka gibi konulara özel, ayrı çalışmalar yapılmalıdır.

5. Bu çalışmalara Barolar başta olmak üzere ilgili tüm paydaşların katkı koyması yaygınlaşması ve yasaların toplumsal olarak anlaşılması ve sahiplenilmesi için önemlidir. Belediyeler, Barolar ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri aktif rol üstlenmelidir.
6. Yasal koruma mekanizmalarına erişimin artırılması, şiddetin önlenmesinde önemli bir rol almaktadır. Bu nedenle kurumlar arası işbirliği güçlendirilmelidir.
7. Haklarını etkin kullanmak üzerine atölyeler ve kampanyalar düzenlenmelidir. Haklara dair farkındalığın onları kullanmaya yönelik kampanyalarla desteklenmesi gerektiği veriyile ortaya çıkmıştır.

GİRİŞ:

Bizler kadın ve LGBTİ+ alanında gönüllü olan ve bizzat sahada çalışan feminist kadınlarız. Katre Kadın Oluşumu olarak beş yıldır aldığımız başvuruların sonucunda kadınların bize güvendiğini ve giderek güçlendiğini gözlemledik. Gerek yüz yüze gerekse telefonla aldığımız başvuruların artması sebebiyle ve çalışmalarımızın sürekliliğini sağlamak için bir danışma ve dayanışma merkezi kurmayı hedefledik. Ocak 2019 yılında Katre Kadın Danışma ve Dayanışma Derneğimizi kurduk. Hedef kitlemiz kadınlar ve LGBTİ+'lardır. Dernek olarak Erzincan'da kadın ve LGBTİ+ alanında feminist perspektifle toplumsal cinsiyet eşitliği alanında çalışmalar yürütmekteyiz. Farklı illerdeki kadın örgütleri ve insan hakları alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarıyla ortak kampanyalar yapıyoruz. Derneğin görünürlüğünü artırmak, mahallelerinden dışarı çıkamayan kadınlara ulaşmak, derneğin yaptığı faaliyetlerle ilgili kadınları bilgilendirmek amacıyla saha çalışmaları gerçekleştirmekteyiz. Yaşadığı şiddeti fark eden kadın ve LGBTİ+'lara da(ya)nışma merkezimizde hukuki, sosyal ve psikolojik destek sağlıyoruz. Şiddete maruz bırakılan hedef kitlemizle çalışırken feminist perspektifle, "mağdurun beyanı esastır" ilkesi doğrultusunda, hiyerarşi kurmadan, kurtarıcı rolüne bürünmeden ve yargılamadan

dayanışmayı esas alarak destek sağlıyoruz. Amacımız; Erzincan'da, kadınlar ve LGBTİ+'larla dayanışma içerisinde olarak güçlenmelerine; şiddetten ve her türlü ayrımcılıktan uzak hayatlar kurabilmelerine destek olmaktır. Erzincan'da genç kadınlar başta olmak üzere kadınlar ve LGBTİ+'lara; haklarını öğrenmeleri ve ataerkil zihniyeti sorgulamaları için feminist bakış açısı kazandırmaktır.

Vizyonumuz; kadınlar ve LGBTİ+'lar için patriyarkaya dayalı toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin ve ayrımcılığın sonlandığı, fiziksel şiddet başta olmak üzere tüm şiddet türlerinin ortadan kalktığı, kadınlar ve LGBTİ+'ların ekonomik kaynaklara eşit bir şekilde ulaşabildikleri, adalete erişimin herkes için mümkün olduğu bir Erzincan ve Türkiye'dir.

Misyonumuz; kadınlar ve LGBTİ+'ların şiddetten ve ayrımcılıktan uzak hayatlar kurabilmeleri için toplumun genelinin ve karar alıcıların toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemesini sağlamak, şiddetin azalması ve önlenmesi için dayanışma merkezi aracılığıyla çalışmalar yapmak, saha çalışmalarıyla kadınların ve LGBTİ+'ların güçlenmelerini ve örgütlenmelerini sağlamak, toplumsal cinsiyet temelli şiddetin önlenmesi için kampanya yürütmek ve savunuculuk yapmaktır.

Projenin Bağlamı:

Projemiz kapsamında Erzincan'da yaşayan kadınların, şiddete karşı başvurabilecekleri yasal haklar, kadına yönelik şiddete karşı başvuru ve koruma mekanizmalarına dair bilgi düzeylerini, bu mekanizmaları ne ölçüde kullandıklarını ve kullanım önündeki olası engelleri ortaya koymak amacıyla saha araştırması gerçekleştirilmiştir.

Erzincan yerelinde kadınların yasal hakları konusundaki bilgi düzeylerinin ne durumda olduğu ve bu haklara erişim sürecinde herhangi bir hak ihlalinin yaşanıp yaşanmadığının tespit edilmesine yönelik kapsamlı bir araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaç doğrultusunda, kadınların özellikle şiddet karşısında başvuru ve koruma mekanizmalarına dair bilgiye sahip olup olmadıkları, bu mekanizmaları kullanma durumları ve karşılaştıkları engellerin neler olduğu sahada araştırılmış; elde edilen bulgular sistematik biçimde raporlaştırılarak görünür kılınmıştır.

Kadınlar, toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizliklerle hayatın her alanında karşı karşıya kalmaktadır. Araştırmanın yürütüldüğü Erzincan ise bu eşitsizliklerin çok fazla yaşandığı

bir şehir olarak öne çıkmaktadır. Nüfus yoğunluğunun düşük olması, iş istihdam olanaklarının sınırlılığı ve kültürel olarak geleneksel ve muhafazakâr yapının baskın olması, kadınların haklarına erişimini zorlaştıran etkenler arasındadır. Bu nedenle Erzincan özelinde yürütülen bu saha araştırması, kadınların mevcut durumunu anlamak ve yerel düzeyde çözüm üretmeye yönelik savunuculuk faaliyetleri geliştirmek açısından öneme sahiptir.

Yapılan araştırma sonucunda kadınların çoğunluğunun mevcut yasal haklardan haberdar olmadığı ya da yanlış bilgiye sahip olduğu görülmüştür. Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine dair 6284 Sayılı Kanun'un varlığına dair bilgi eksikliğinin olduğu görülmüştür.

Araştırma Yöntemi:

Veri toplama ve yöntemleri konusunda bir uzmandan destek alınmıştır. Uzmanla birlikte çalışılarak anket formu hazırlanmıştır. Anket formu google formlar üzerinden oluşturulmuştur. Google formlar üzerinden oluşturulan anket formunda öğretici olması açısından soruların doğru cevapları çıkmakta ve formun sonunda kadınların 6284 sayılı Kanun'a ulaşabilecekleri kaynaklar verilmektedir. Böylece anket hem veri toplamakta hem de yasal süreçlere dair farkındalığı arttırmaktadır.

Araştırma Süreci:

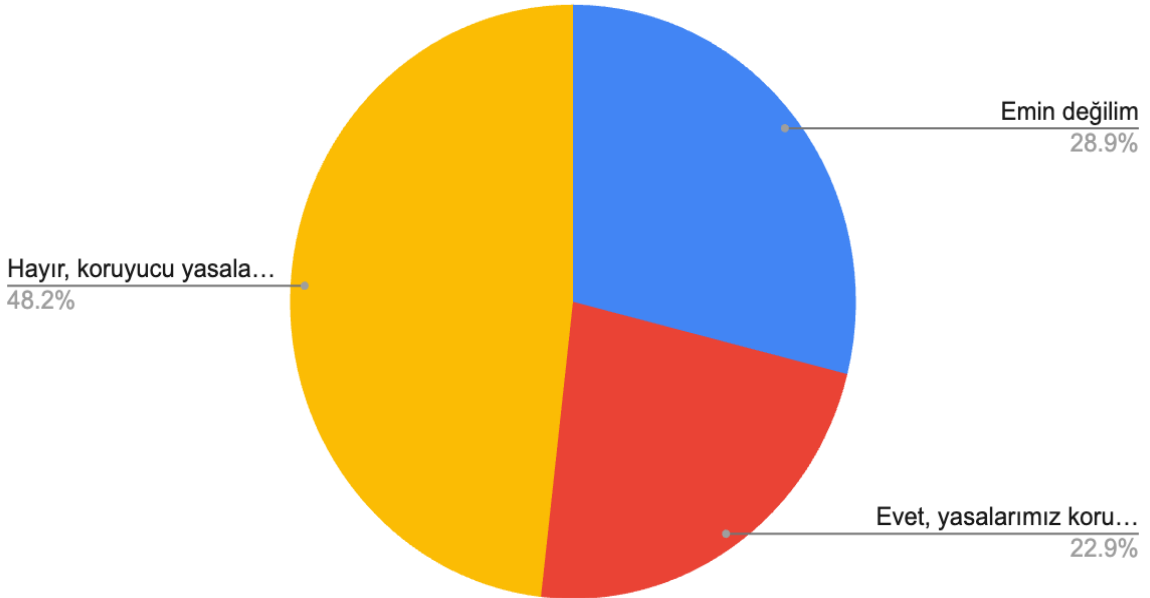
Erzincan'da kadınların haklarına dair farkındalıklarının ne düzeyde olduğunu ve maruz kaldıkları hak ihlallerinin durumunun iyi anlaşılabilmesi için anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Google form üzerinden oluşturulan anket kullanılmıştır. Bu ankette kadınlara yasal hakları, kadına yönelik şiddete karşı başvuru ve koruma mekanizmaları hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları, bu mekanizmaları kullanıp kullanmadıkları eğer kullanmıyorlar ise kullanmaları önündeki engellerin neler olduğu ile ilgili farkındalık düzeylerinin ölçülebilmesi için sorular sorulmuştur. Anket 02.01.2025 ile 28.03.2025 tarihleri arasında yüz yüze ve çevrimiçi yöntem kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada, eğitim ve sosyo ekonomik durumu çeşitlilik gösteren 18-65 yaş arası 83 kadın anketi cevaplamıştır. Ankete cevap veren katılımcıların kişisel bilgilerinin gizliliği korunmuş ve veriler anonimleştirilerek analiz edilmiştir. Saha

araştırması gerçekleştirilirken kadınlara, kadına yönelik şiddetle mücadelede kadınların yararlanabileceği yasal hakların anlatıldığı broşürler dağıtılmıştır. Anket soruları hazırlanırken hak tanımları ve yasalarla ilgili bilgiler için Kadının İnsan Hakları Derneği'nin "Haklarımız Var"¹ adlı kitapçığından yararlanılmıştır, ayrıca bu kitapçığın proje kapsamında basımı yapılmış ve saha çalışması gerçekleştirilirken kadınlara dağıtılmıştır.

HUKUKA DAİR KADIN ALGISI:

1) 'Türkiye'de yasalarda kadınları şiddete karşı koruyan maddeler vardır.'

Bu önermeye ne kadar katılırsınız: "Türkiye'de yasalarda kadınları şiddete karşı koruyan maddeler vardır."

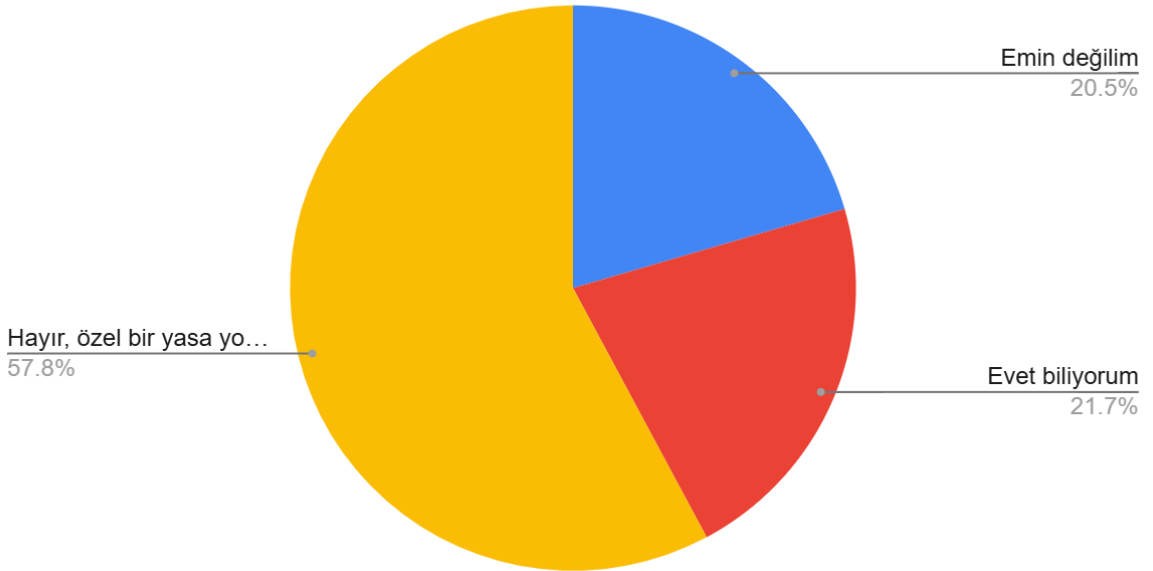
Anket sonuçlarına göre katılımcıların %48,2'si Türkiye'de kadınları şiddete karşı koruyan bir yasal düzenleme olduğunu bilmemektedir. %28,9'u bu konuda emin olmadığını

¹ <https://kadinininsanhaklari.org/wp-content/uploads/2025/01/kihyc-haklarimiz-var.pdf>

belirtmiştir. Bu bulgu, kadınların önemli bir kısmının şiddete karşı yasal hakları konusunda bilgi sahibi olmadığını ortaya koymaktadır. Katılımcıların yalnızca %22,9'u bu tür yasal düzenlemelerin varlığını bildiğini ifade etmiştir. Bu grafik, kadınların büyük bir bölümünün yasalara güvenmediğini ve bu konuda bilgi sahibi olmadığını ortaya koyuyor. Koruyucu yasa maddeleri ile ilgili bilgilendirmenin yeterince yapılmadığını gösteriyor.

2) "Kadınları şiddetten koruyan özel bir yasa vardır."

Bu önermeye ne kadar katılırsınız? "Kadınları şiddetten koruyan özel bir yasa vardır."

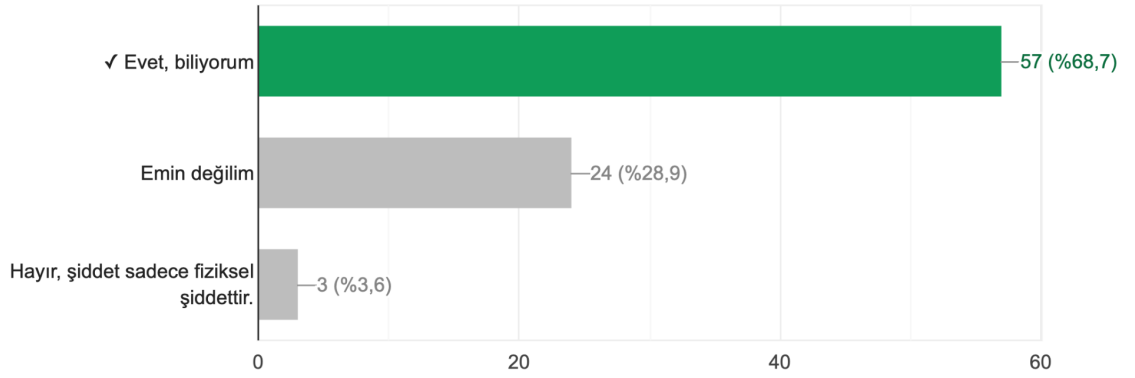
Ankete katılan kadınların %57,8'i kadınları şiddetten koruyan özel bir yasa olduğunu bilmemektedir. %20,5'i bu konuda emin olmadığını belirtmiştir. Bu bulgu, kadınların yasal haklar konusunda bilgi sahibi olmadığını göstermektedir. Yukarıdaki grafikte çıkan sonuçla birlikte bakıldığında kadınların çoğunluğu şiddetle ilgili mevcut yasalar hakkında bilgi sahibi değil ve yasaların kadınların şiddete uğramasını engellemediğini düşünmektedirler.

ŞİDDET SÜREÇLERİ

1. Şiddetin türleri ve tanımı:

Bu önermeye ne kadar katılıyorsunuz? "Şiddetin birçok türü vardır. Hepsiyle ilgili yasal mekanizmalara başvurabilirim."

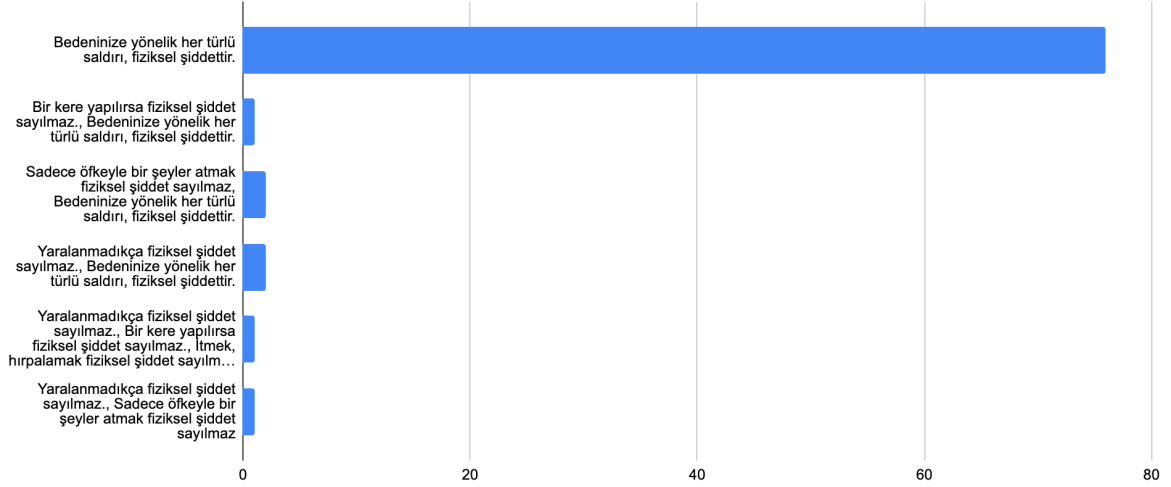
56 / 83 doğru yanıt

Ankete katılan kadınların %68,7'si şiddetin türleri olduğunu bilmektedir. %28,9'unun ise şiddetin türlerinin olup olmadığı konusunda emin olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durum aslında toplam da %32,5'inin de şiddet kavramı ile ilgili bilgi eksiklerinin olduğunu şiddet türlerini bilmediğini göstermektedir.

2. Fiziksel Şiddet:

Fiziksel şiddet ile ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri doğrudur? vs Fiziksel şiddet ile ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri doğrudur?

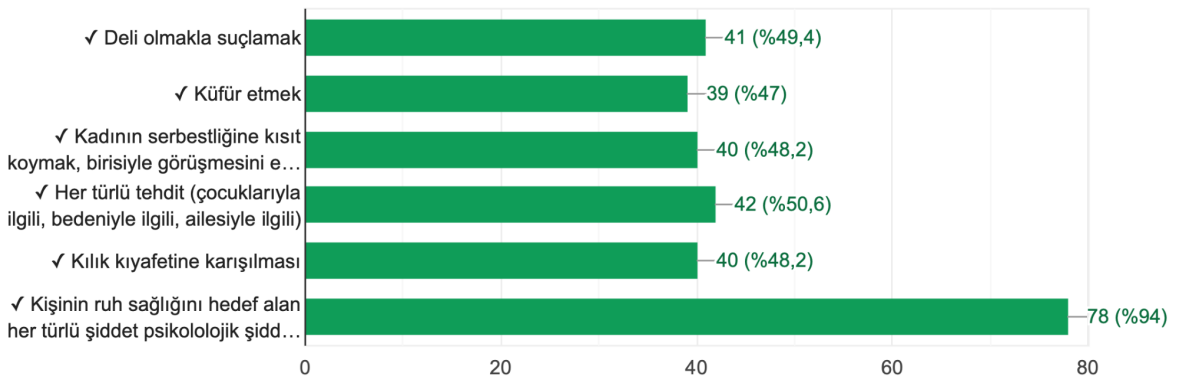

Ankete katılan kadınların %98.8'i fiziksel şiddetin ne anlama geldiğini doğru bilmektedir.

3. Psikolojik(Duygusal) Şiddet:

Psikolojik (duygusal) şiddet ile ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri doğrudur?

36 / 83 doğru yanıt

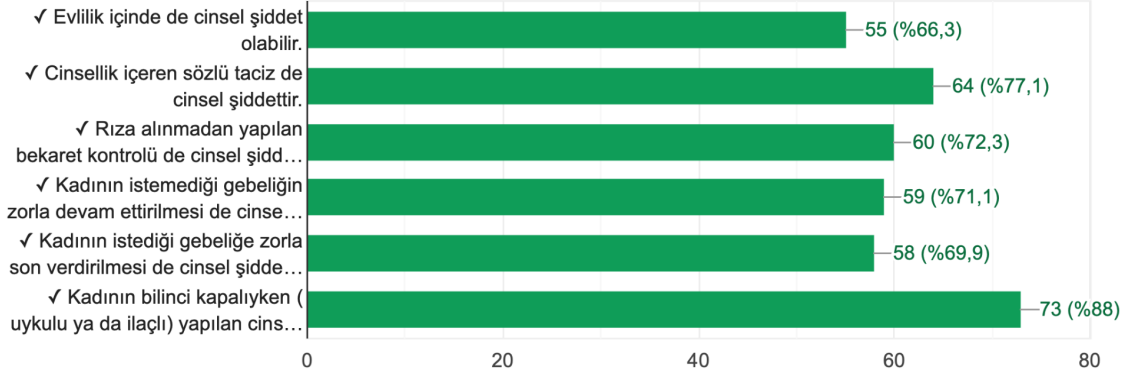

Ankete katılım sağlayan kadınlar psikolojik şiddet kavramını bilmektedirler.

4. Cinsel Şiddet:

Cinsel şiddetle ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri doğrudur?

44 / 83 doğru yanıt

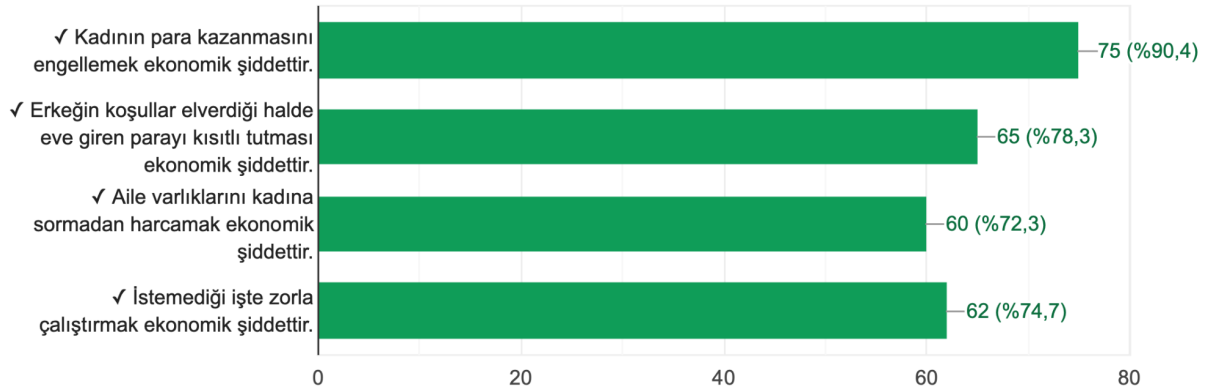

Ankete katılım sağlayan kadınlar cinsel şiddet kavramını bilmektedirler.

5. Ekonomik Şiddet:

Ekonomik şiddetle ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri doğrudur?

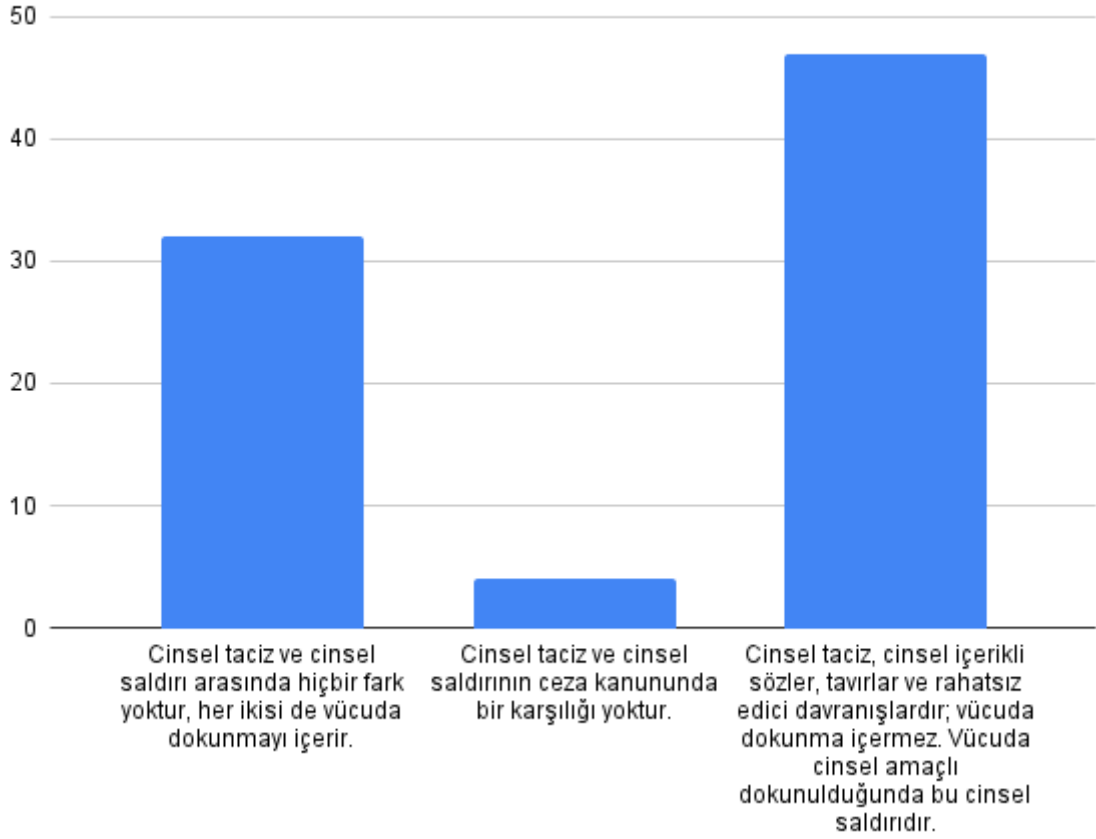
51 / 83 doğru yanıt

Ankete katılım sağlayan kadınlar ekonomik şiddet kavramını bilmektedirler.

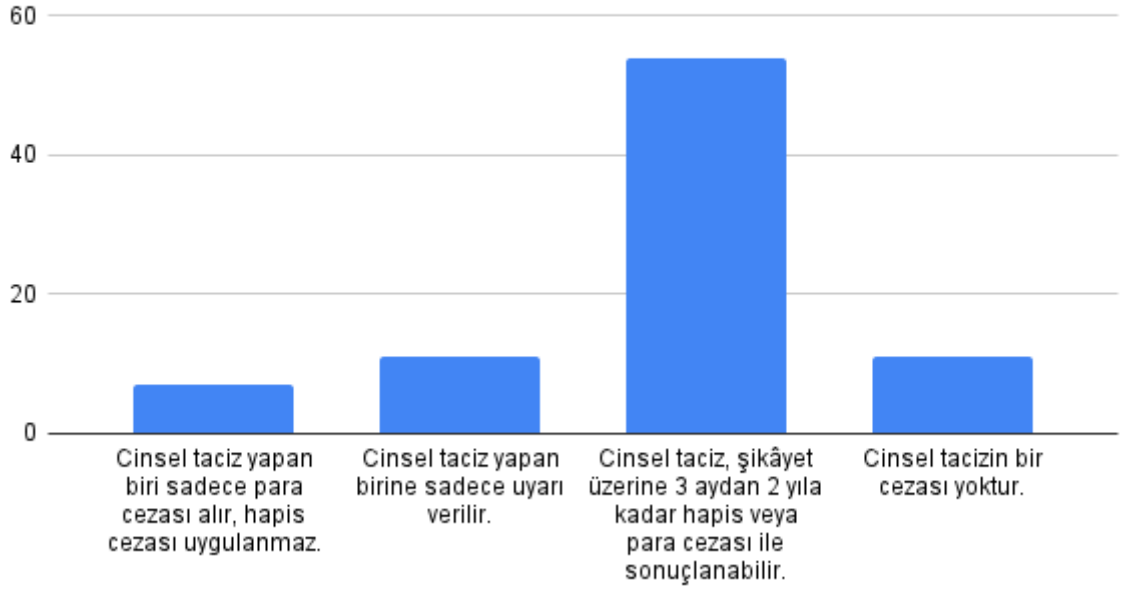
6. Cinsel Taciz:

Aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

Ankete katılım sağlayan kadınların %56,6'sı cinsel taciz ve cinsel saldırı arasındaki farkı bilmektedir. Fakat kadınların %38,6'sı bu iki kavramı karıştırmakta ve aralarındaki hukuki ayrımı net bir şekilde ayırt edememektedir. Ayrıca cinsel taciz ve cinsel saldırı suçlarının cezasının olmadığını düşünen kadınlarında olduğu görülmektedir. Oysa Türk Ceza Kanunu'na göre, cinsel taciz ve cinsel saldırı, birbirinden ayrı tanımlanmış ve farklı cezalara bağlanmış suç tipleridir. Cinsel taciz, daha çok sözlü veya fiziksel rahatsız edici davranışları kapsarken; cinsel saldırı, failin mağdurun vücut dokunulmazlığına doğrudan müdahalesini içeren daha ağır bir suçtur. Her iki suçun da kanunda açık şekilde tanımlanmış cezai yaptırımları bulunmaktadır. Bu veriler cinsel suçlara ilişkin farkındalık düzeyinin artırılmasına ve hukuki bilgilendirmenin yaygınlaştırılmasına ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Cinsel taciz suçunun Türkiye'deki cezası hakkında hangisi doğrudur?

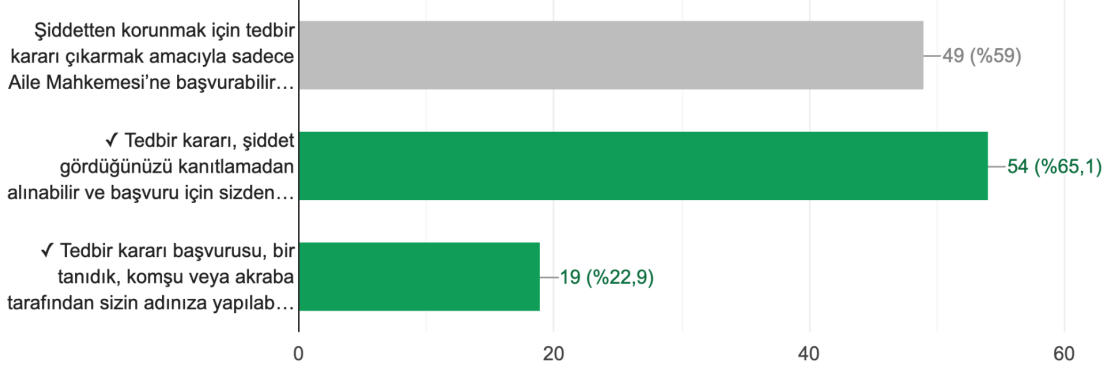

Ankete katılan kadınların %65,1'i cinsel taciz suçunun cezasının karşılığını doğru bilmektedir. %34,9'u ise cinsel taciz suçunun cezasının sadece para cezası ile sonuçlandığını, sadece uyarı verildiğini ya da hiçbir cezası olmadığını düşünmektedir. Bu bulgu cinsel taciz suçunun cezası ile ilgili bilgi eksikliği olduğunu göstermektedir. Bu durum ülkemizdeki cezasızlık politikalarının sonucu olarak da değerlendirilebilir, özellikle kadına yönelik şiddet konusundaki mevcut yasaların uygulanmasındaki eksiklikler toplumda bu tür yanlış inanışlara yol açabilmektedir.

7. Şiddete maruz kalan kadınların yasal hakları:

Aşağıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

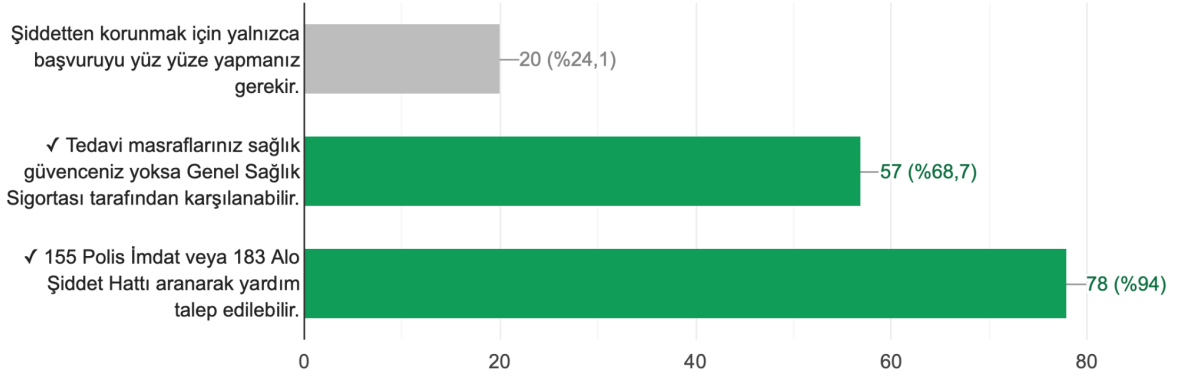
8 / 83 doğru yanıt

Anket sonuçlarına göre, kadınların önemli bir kısmının şiddetten korunmak amacıyla alınan tedbir kararına ilişkin başvuru yolları konusunda bilgi eksikliğine sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğu, tedbir kararı almak için yalnızca Aile Mahkemesi'ne başvurulabileceğini belirtmiş; bu durum, konuyla ilgili yanlış bir kanaatin yaygın olduğunu göstermektedir. Oysa ki mevcut yasal düzenlemelere göre, tedbir kararı başvurusu yalnızca Aile Mahkemesi'ne değil, aynı zamanda polis merkezine, jandarma karakoluna, valilik veya kaymakamlıklara da yapılabilir. Bununla birlikte, katılımcıların büyük çoğunluğu, tedbir kararının şiddet kanıtı aranmaksızın alınabileceğini ve başvuru için herhangi bir ücret talep edilmediğini doğru olarak bilmektedir. Ancak başvuru yolları konusundaki bu dar ve hatalı bilgi, şiddet mağdurlarının koruma mekanizmalarına erişimini sınırlayabilecek bir risk olarak değerlendirilebilir.

Aşağıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

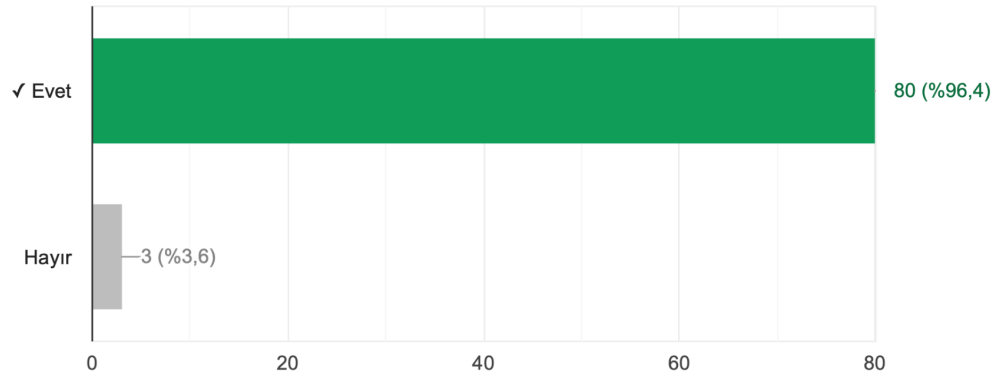
39 / 83 doğru yanıt

Anket sonuçları, katılımcı kadınların şiddetten korunmaya yönelik başvuru yöntemleri ve destek hizmetleri konusunda genel olarak bilgi sahibi olduklarını, ancak belirli alanlarda bilgi eksikliklerinin devam ettiğini ortaya koymaktadır. Katılımcıların %24,1'i, şiddetten korunmak amacıyla yapılacak başvurunun yalnızca yüz yüze gerçekleştirilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu oran, dijital ve telefon yoluyla başvuru imkânlarına dair farkındalığın sınırlı olduğunu göstermektedir. Öte yandan, kadınların %67,7'si, sağlık güvenceleri bulunmaması durumunda tedavi masraflarının Genel Sağlık Sigortası (GSS) kapsamında karşılanabileceğini doğru şekilde ifade etmiştir. Katılımcıların %94'ü ise 155 Polis İmdat veya 183 Alo Şiddet Hattı üzerinden yardım talep edilebileceğini bilmektedir. Bu sonuçlar, acil destek hatlarına yönelik farkındalığın oldukça yüksek olduğunu, ancak başvuru yöntemleri ve sağlık hizmetlerine erişim konularında bilgi düzeyinin yer yer yetersiz kaldığını göstermektedir.

8. Şiddet konusunda kadına destek verebilecek kurumlar:

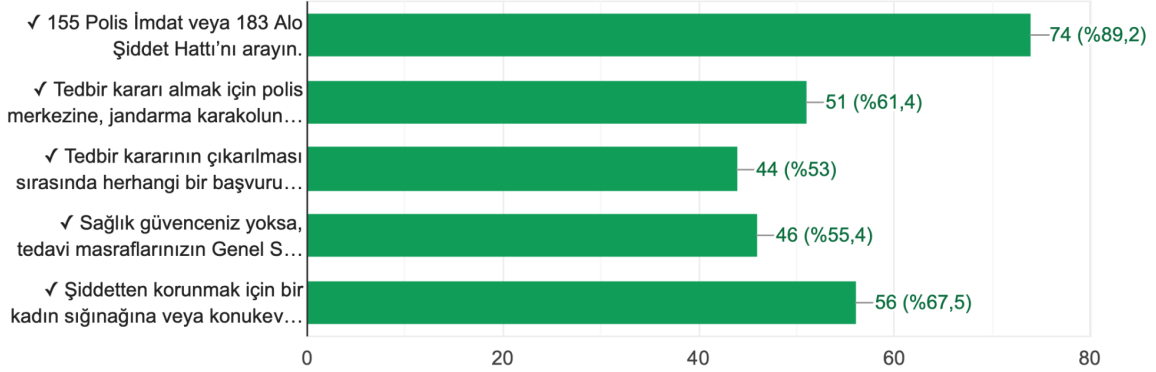
Şiddet gördüğünüzde veya can güvenliğiniz olmadığında, bağımsız kadın örgütlerine, belediyelere bağlı sığınaklara ya da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı kadın konukevlerine gidebilir misiniz?
80 / 83 doğru yanıt

Katılımcı kadınların %96,4'ü şiddet gördüğünde veya can güvenliğinin tehdit altında olduğunu düşündüğünde bağımsız kadın örgütlerine, belediyelerin kadın sığınma evlerine ve Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı kadın konuk evlerinde gidebileceğini bilmesi, destek mekanizmaları hakkındaki farkındalıklarını yüksek oranda arttığını göstermektedir. Bu durum yıllardır yapılan bilgilendirme faaliyetlerinin olumlu sonucunu göstermektedir. Katılımcı kadınların % 3,6'sının ise şiddete maruz kaldıklarında ya da can güvenliği tehlikelerinin olduğu durumlarda sığınağa gitmeyeceği ortaya çıkmıştır.

Şiddet görüyorsanız, şiddet tehlikesiyle karşı karşıyaysanız veya biri sizi ısrarla takip ediyorsa, kendinizi korumak için yasayı nasıl kullanabilirsiniz?

36 / 83 doğru yanıt

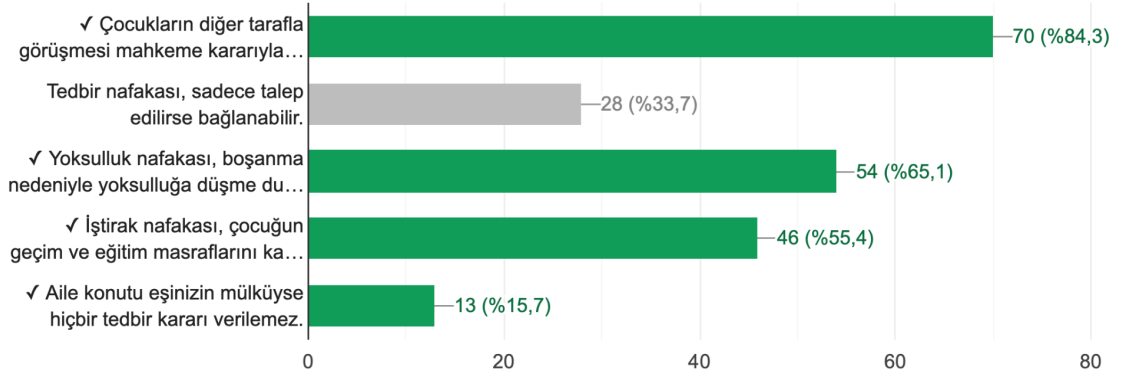
Anket sonuçlarına göre, katılımcı kadınlar şiddet durumunda başvurabilecekleri bazı temel destek mekanizmalarına dair genel olarak bilgi sahibidir. Kadınların %89,2'si 112 Acil durum hattı veya 183 Alo Şiddet Hattı'nı arayarak yardım alınabileceğini bilmektedir. %61,4'ü, tedbir kararı başvurusunun yalnızca Aile Mahkemesi'ne değil; polis merkezi, jandarma karakolu, valilik ya da kaymakamlık gibi farklı kurumlara da yapılabileceğini belirtmiştir. Ancak bu oran, %38,6'lık bir kesimin hâlâ başvuru yolları konusunda bilgi eksikliği yaşadığını göstermektedir. Katılımcıların %53'ü tedbir kararının ücretsiz olduğunu doğru şekilde bilirken, geri kalan kısmın bu konuda yanlış veya eksik bilgiye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Benzer şekilde, sadece %55,4'ü sağlık güvencesi olmasa da tedavi masraflarının Genel Sağlık Sigortası kapsamında karşılanabileceğinin farkındadır. Ayrıca kadınların %65,5'i, şiddetten korunmak için kadın sığınaklarının bir seçenek olduğunu ifade etmiştir. Bu veriler, acil yardım hatlarına dair farkındalığın yüksek olduğunu ancak başvuru süreçleri ve sosyal haklara erişim gibi konularda daha fazla bilgilendirmeye ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

BOŞANMA SÜREÇLERİ

1. Nafaka:

Aşağıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

2 / 83 doğru yanıt

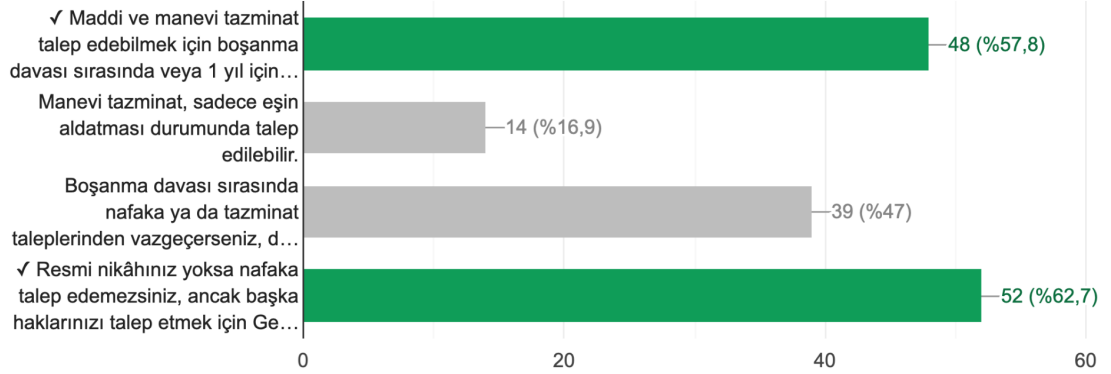

Ankete katılım sağlayan kadınların büyük çoğunluğunun nafaka konusu ile ilgili doğru bilgilere sahip olduğu görülmüştür. Fakat kadınların %33,7'si tedbir nafakasının sadece talep edildiği durumda bağlandığı gibi bir yanlış bilgiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Halbuki tedbir nafakası; boşanma veya ayrılık davası devam ettiği sürece hâkim, tedbir nafakasının bağlanmasına kendiliğinden de hüküm verebilir. Tedbir nafakası, dava tarihinden itibaren bağlanıp dava sonuçlanana kadar devam eder. Tedbir nafakası için her ne kadar talep şartı olmasa da mahkemede özellikle hatırlatılması gerekebilir.

2. Tazminat:

Aşağıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

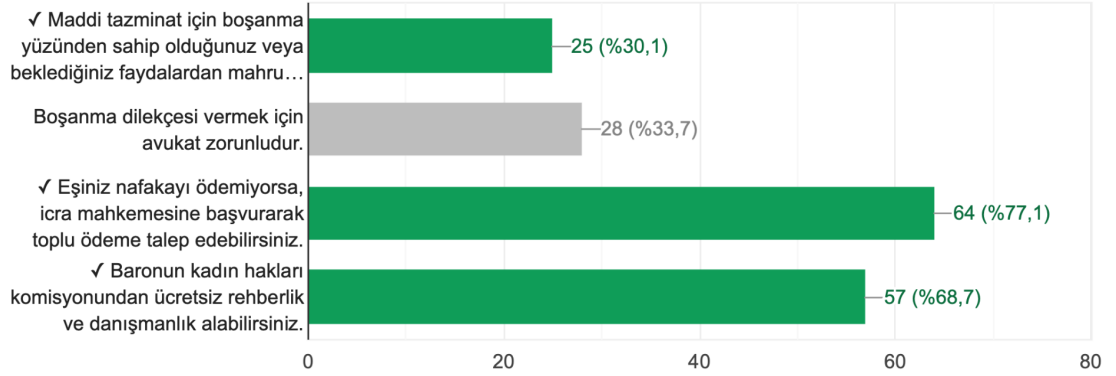
12 / 83 doğru yanıt

Anket katılım sonuçlarına göre kadınların önemli bir kısmının boşanma süreçleri ile ilgili maddi haklar konusunda yanlış bilgiye sahip olduğu görülmektedir. Boşanma davası sırasında nafaka ya da tazminat talebinden vazgeçilmesi durumunda bu taleplerin daha sonra yeniden ileri sürülebileceği yönünde yanlış bir bilginin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca maddi tazminat talebinin sadece eşin aldatması durumunda talep edileceği gibi yanlış bir bilgiye daha sahip oldukları tespit edilmiştir. Oysa Türk Medeni Kanun'a göre evliliğin sona ermesinde daha az veya eşit kusurlu olduğunu kanıtlayan taraf , boşanma davası sırasında veya davanın kesinleşmesinden itibaren 1 yıl içinde maddi ve manevi tazminat talep edebilir. Ancak boşanma davası sırasında nafaka ya da tazminat taleplerinden vazgeçilirse daha sonra bu taleplerde bulunulması mümkün değildir.

Aşağıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

9 / 83 doğru yanıt

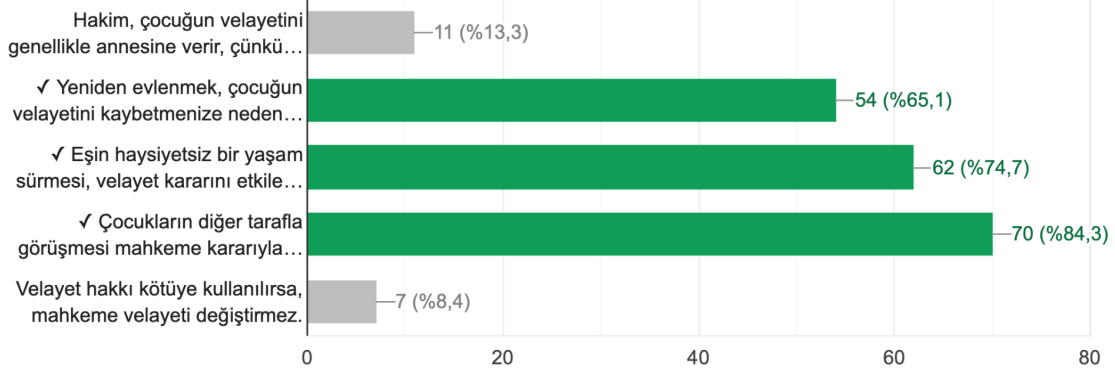
Anket sonuçlarına göre kadınların önemli bir kısmının boşanma sürecine dair temel hukuki bilgilere yeterince hakim olmadığı görülmüştür. Kadınların yalnızca %30,1'i maddi tazminat talebinde bulunabilmek için boşanma yüzünden sahip olduğunuz veya beklediğiniz faydalardan mahrum kalınması gerektiği bilgisini doğru olarak yanıtlamıştır. Bu bulgu, boşanma sürecindeki haklar konusunda bilgi eksikliğinin yaygın olduğunu ve özellikle ekonomik hak kayıplarına yol açabileceğini ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, katılımcıların %33,7'si boşanma dilekçesi vermek için avukat tutmanın zorunlu olduğunu düşünmektedir. Bu yanlış bilgi, özellikle gelir düzeyi düşük kadınların boşanma sürecine erişimini zorlaştırabilir ve adalete erişim hakkını engelleyebilir. Bazı alanlarda farkındalığın görece yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %77,1'i, eşin nafaka ödememesi durumunda icra mahkemesine başvurarak toplu ödeme talep edilebileceğini doğru şekilde yanıtlamıştır. Bu durum, nafaka konusundaki yasal haklara ilişkin bilinç düzeyinin arttığını göstermektedir.

Ayrıca, katılımcıların %68,7'si baroların kadın hakları komisyonlarından ücretsiz rehberlik ve danışmanlık hizmeti alınabileceğini bilmektedir. Bu olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmekle birlikte, bu oranın hâlâ istenilen düzeyin altında olduğu, dolayısıyla baro hizmetleri konusunda daha fazla bilgilendirme yapılması gerektiği düşünülmektedir.

3. Velayet:

Aşağıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

32 / 83 doğru yanıt

Anket sonuçlarına göre, katılımcı kadınların büyük çoğunluğunun velayet konusuna dair doğru bilgiye sahip olduğu görülmektedir. Kadınların %65,1'i, yeniden evlenmenin çocuğun velayetini kaybetmeye neden olmayacağını; %74,7'si, eşin haysiyetsiz bir yaşam sürmesinin velayet kararını etkileyebileceğini; %84,3'ü ise, çocukların diğer tarafla görüşmesinin mahkeme kararıyla belirlendiğini doğru olarak belirtmiştir. Bununla birlikte, katılımcıların küçük bir kısmında velayet hakkının kullanımı ile ilgili ve velayetin hangi tarafa verileceği gibi temel konularda bilgi eksikliği bulunduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ

Bu araştırma, kadın hakları alanında Türkiye genelinde ve bölgemizde yürütülen sivil toplum çalışmalarının mevcut durumunu analiz etmeyi, elde edilen kazanımları değerlendirmeyi ve bundan sonraki adımları planlamak için veri toplamayı amaçlamıştır. Bu hedefe ulaşıldığı kanısındayız.

Anket sonuçları, kadına yönelik şiddetin temel tanımlarının ve kadınların temel haklarına dair bilgilerin, kadınlar arasında büyük ölçüde yerleşmiş olduğunu ortaya koymuştur. Bu olumlu gelişmeye rağmen, mevcut ihtiyaç artık bu hakların hukuk çerçevesinde nasıl korunacağı ve hak ihlali durumlarında kadınların hangi kurumlardan nasıl destek alabileceği konusunda bilgi düzeyinin artırılması yönündedir.

Özellikle olası boşanma, cinsel taciz, cinsel saldırı, ekonomik şiddet ve psikolojik şiddet gibi durumlarda kadınların haklarına dayanarak hangi adımları atabileceklerini bilmeleri; bu adımların yasalar ve kurumsal işleyiş içindeki yerlerini anlamaları büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda derneğimiz, hak temelli farkındalık çalışmalarının etkisini dikkate alarak aşağıdaki üç ayaktan oluşan bir eylem planı önermektedir:

1. “Haklarını Etkin Kullanma” Atölyeleri
(Barolarla iş birliği içinde yürütülecektir.)
2. “Haklarımızı Nasıl Etkin Kullanırız?” Broşürleri
(Temel hukuki bilgi ve başvuru yollarını içerecek şekilde kısa bilgilendirici broşürler hazırlanacaktır.)
3. “Haklarımızı Nasıl Etkin Kullanırız?” Sosyal Medya Kampanyaları
(Bilgilendirici içeriklerle dijital farkındalık çalışmaları yürütülecektir.)

Bu üçlü yapı, anket bulgularına dayanan somut ve yerel ihtiyaçlara cevap veren bir eylem planı olarak tasarlanmıştır. Erzincan’da gerçekleştirilecek olan bu çalışmaların, yerel sivil toplum paydaşları ve ilgili kamu kurumlarının katılımıyla hayata geçirilmesiyle fark yaratacağına inanıyoruz.

İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılmasının yarattığı hasarı, mevcut yasaların ve hakların etkin biçimde kullanılmasıyla karşılayabileceğimize inanıyoruz.

